

DE ROOIE ROEPTOETER

JAARGANG 1 NR. 2 FEB '85

colofon

TWEDE EDITIE

De Rooie Roeptoeter is een maatschappelijke, onregelmatig
verschijnende actieve, Oisterwijk. De RRT be-
oogt een bindende rol te zijn voor mensen in
strijd voor een leefbaar bestaan en is een spreek-
buis voor allen die door het kapitalisme en andere
vormen van onderdrukking en uitbuiting mond dood
worden gemaakt. De RRT belicht vanuit een linkse optiek
politieke en culturele ontwikkelingen in Oisterwijk
en geeft bekendheid aan publicaties en manifestaties
van CPN-PPR-PSP en sociale bewegingen die opkomen
voor een veilige en rechtvaardige maatschappij.
Een (steun-)abonnement kost f 5,- per jaargang te
voldoen op gironummer 5264985 tnv werkgroep
CPN-PPR-PSP te Oisterwijk. Je krijgt dan 6 keer dit
schitterende blad bezorgd (als alles meezit tenminste).

Redactiecollectief De Rooie Roeptoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk

over de zin en onzin

van [niet]werken

MOETEN OMA EN DE KINDEREN DE (VOOR-)DEUR UIT?

Op 1 april zal, zoals het er nu naar uitziet, de korting voor voordeurdelers ingaan. Dit zijn mensen met een bijstandsuitkering die gezamenlijk met anderen een zelfstandige woonruimte bewonen: krakers, kamerbewoners, samenwonende homoseksuelen, woongroepen maar vooral familieleden die samenwonen (mensen die ouders of kinderen hebben die thuiswonen, samenwonende broers en/of zusters). Zij allen worden straks gekort op hun uitkering: 23 jaar en ouderen zullen f152,30 minder ontvangen, 22 jarigen f134,- en 21 jarigen f61,65 minder per maand. Voor krakers en voor gezinnen waarvan zowel de ouders als een meerderjarig kind in de bijstand zitten bedraagt de korting zelfs meer dan f300,-. Bijstandsgerechtigden die een kostganger in huis hebben worden gekort met f231,- per maand.

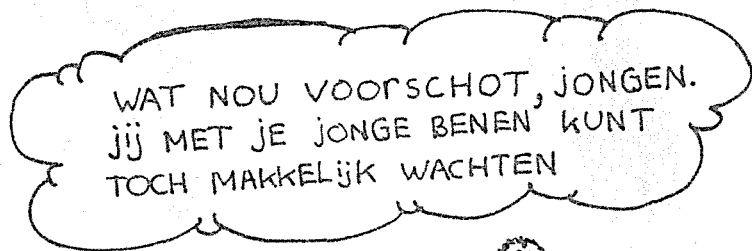
Verantwoordelijk hiervoor is de CDA staatssecretaris De Graaf die op deze manier 175 miljoen gulden denkt te bezuinigen op de sociale voorzieningen. Het is a-sociaal en onaanvaardbaar dat deze CDA-VVD regering opnieuw de minimuminkomens aanpakt. Mensen die vaak door financiële- of woningnood gedwongen bij elkaar leven worden door deze maatregel daarvoor gestraft. Iedere bijstandsgerechtigde moet vrij over de besteding van de uitkering kunnen beslissen. Als men op woonkosten kan/moet bezuinigen mag de regering niet ingrijpen. De bijstandsuitkering kent de "All-in norm" en de hoogte van de uitkering is dan ook niet afhankelijk van iemands woonkosten. Bovendien gaat de maatregel ook veel geld kosten. Landelijk gaat het om 35 miljoen gulden om de uitvoering ter hand te nemen en verder zal het dan jaarlijks de sociale diensten 17 miljoen aan extra uitgaven blijven kosten. Daarnaast zal de fraude toenemen omdat mensen die in financiële nood komen illegale oplossingen gaan zoeken.

Om deze redenen zijn de meeste sociale diensten dan ook tegen de maatregel. De Tilburgse sociale dienst heeft middels haar adjunct-directeur Kivits al verklaard principieel tegen de voordeurdelerskorting te zijn en men zal via bijstandsconsulenten de cliënten wijzen op legale ontsnapingsmogelijkheden.

Voor kamerbewoners die gezamenlijk een huis bewonen is er zo'n mogelijkheid. Men moet dan zogenaamde onderhuurcontracten opstellen waardoor iedere kamerbewoner afzonderlijk huur verschuldigd is. Een andere mogelijkheid is dat men met kwitanties kan aantonen dat men zijn/haar eigen huur (woonkosten) betaalt. In een gesprek dat de RRT had met enkele kamerbewoners in Oisterwijk bleek dat deze mogelijkheden benut zullen worden als de voordeurdelerskorting voor kamerbewoners ingaat. Men in verontwaardigd over deze maatregel die vooral door onduidelijkheid omgeven wordt. Niemand weet waar men op 1 april aan toe is. Vooral nog tracht men op inventieve wijze, individueel (per huis van kamerbewoners) de maatregel te omzeilen. Bovendien wijst men erop dat het samen in één huis wonen, afgezien van het gezamenlijk eten, nauwelijks goedkoper is.

Ook spraken wij met mensen die nog bij hun ouders inwonen. Het ontbreken van mogelijkheden om in Oisterwijk een huis te huren bleek vaak de oorzaak te zijn van het thuis wonen. Nu dreigen deze mensen naast de woningnood ook nog eens gestraft te worden door een korting op hun uitkering.

De sociale dienst in Oisterwijk neemt voorlopig een afwachtende houding aan. Naar een reactie gevraagd op de maatregel vertelde men nog geen inzicht te hebben over de toepasbaarheid en uitvoerbaarheid van de plannen van De Graaf. De voorlichter van de gemeente ging er

vanuit dat de maatregel op 1 april moet ingaan, maar men wacht nog op richtlijnen van de minister, daarna kan men pas de uitvoering ter hand nemen. Ondanks de misschien dus korte termijn zou de maatregel toch al op 1 april kunnen worden uitgevoerd. In het verleden was al eens meer een richtlijn van de minister die erg laat kwam toch op tijd uitgevoerd.

Toch lijkt het ons van belang dat men nu al gaat handelen maar dan in de zin van protest aantekenen bij de minister tegen de kortingsplannen. Belangrijk zou het zijn dat de sociale dienst (net als in Tilburg) en de gemeenteraad zich principieel uitspreken tegen deze ongehoorde kortingsplannen. Men zou zich nu al kunnen beraden hoe bijstandsgerechtigden die de dupe van de maatregel dreigen te worden geholpen kunnen worden.

En dan blijkt dat de cijfers van De Graaf ook in het voordeel van met name kamerbewoners gebruikt kunnen worden. Via huursubsidietabellen voor bijstandsminea berekent De Graaf dat minimaal f232,- huur per maand moet worden opgebracht. Mede hierop is zijn kortingsplan gebaseerd. Maar je kunt dit normbedrag ook ten voordele gebruiken: kamerbewoners betalen vaak meer dan f232,- per maand en krijgen geen huursubsidie. Er bestaat in het Besluit Landelijke Normering (BLN) een mogelijkheid tot woonkostentoeslag door de sociale dienst. Kamerbewoners worden in dit BLN niet nadrukkelijk genoemd maar ook niet uitgesloten. Onder druk van de Jongerenbeweging FNW heeft de gemeenteraadcommissie van sociale zaken in Haarlem besloten om jongeren ouder dan 21 jaar een woonkostentoeslag te geven. Ook kamerbewoners van 18 tot 21 jaar kunnen die toeslag krijgen als een sociale indicatie aanwezig is. De sociale dienst/gemeenteraad in Oisterwijk zou zich bij zo'n initiatief kunnen aansluiten.

De sociale dienst zou ook kunnen weigeren de maatregel uit te voeren maar dit zou alleen succes hebben als dit door alle sociale diensten in het land gezamenlijk zou worden gedaan. De regering vergoedt immers 90% van het bedrag dat de sociale dienst aan bijstandsuitkeringen uitgeeft en zal dat geld ongetwijfeld inhouden als een individuele sociale dienst de maatregel niet uitvoert. Voor de mensen die op een legale manier niet onder de maatregel uit kunnen komen (vooral zij die bij hun ouders inwonen) zijn er ook illegale manieren. Maar pas hier wel mee op want het is fraude! Een ervan is jezelf op een ander "kortingvrij" adres in laten schrijven (d.w.z. bij iemand die zelf geen bijstandsuitkering ontvangt en geen directe familie is) en deze adreswijziging doorgeven aan de sociale dienst.

Maar de beste oplossing is dat deze maatregel alsnog belandt waar hij thuishoort: in de prullenbak! Wie daar aan mee wil helpen kan terecht bij het Anti Afbraak Platform (AAP) in Tilburg (Baanlozencentrum, Voltstraat 18, tel. 013-362457). Samen met de Woonwinkel en de Juridische EHBO geven zij bovendien veel voorlichting over de maatregel. Een brochure van het AAP "Aan de voordeur wordt niet gekort" is bij deze organisatie, bij het JAC (Nieuwlandstraat, Tilburg) en bij de RRT (postbus 340, Oisterwijk) verkrijgbaar.

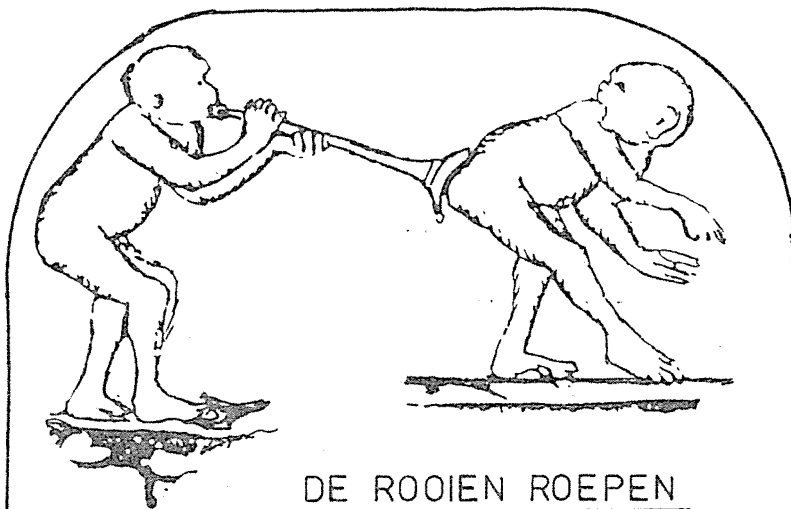

BAANLOZEN PROJECTEN : BRUG OF FOPSPEEN ?

De massale en langdurige werkloosheid hebben ertoe geleid dat mensen zonder werk gestart zijn met eigen initiatieven. De laatste tijd staan daarbij vooral werkprojecten en eigen bedrijfjes in de belangstelling. Van oudere datum zijn de zogenaamde baanlozen centra. Uitgaande van het feit dat er veel werklozen zijn en dat deze mensen behoefte hebben aan zinvolle vrijetijdsbesteding, ontmoeting en informatie werden enkele jaren geleden vele initiatieven opgestart. Zo ook in Oisterwijk, waar een tijdje geleden het baanlozen-centrum "De Brug" officieel werd geopend. Uit een onderzoek naar baanlozenprojecten in Noord-Brabant blijkt dat opvang, ontmoeting, recreatieve activiteiten en het aanbieden van cursussen de meest voorkomende doelstellingen zijn van de projecten. Op zichzelf is dat geen slecht streven. Al vanaf de oprichting van de eerste werklozencomité's in Nederland was één van de eisen een ruimte waarin dat soort activiteiten zouden kunnen plaatsvinden. Maar belangrijk is dan wel de vraag wie het initiatief neemt.

Opvang, recreatie en cursussen kunnen bijdragen tot een bewustwordingsproces, kunnen de baanlozen een gevoel van eigenwaarde geven maar ze kunnen ook door de overheid gebruikt worden als beheersingstechniek waarbij getracht wordt mensen te laten berusten in hun situatie van werkloos zijn. Uit het Brabantse baanlozenprojectenonderzoek blijkt dat gemeenten en werklozen zelf in gelijke mate het initiatief nemen (ieder 25%). Het merendeel (50%) van de initiatieven wordt echter gestart vanuit het welzijnswerk. Nu de bezuinigingen in het welzijnswerk steeds groter worden komen sommige baanlozenprojecten in de problemen. Juist in die projecten waar de druk van de baanlozen zelf en hun organisaties afwezig is zal het bezuinigingsbeleid van minister Brinkman van WVC het verst doordringen. Gemeentebesturen zijn, als ze niet onder druk worden gezet, meer geneigd te letten op de te verwachten rijkssubsidie in plaats van te kijken naar de verlangens van de baanlozen zelf. Ook bij de Bourgondische en roomse bestuurders in het land van Van Agt en Ter Schure is deze koopmansgeest niet onbekend. Niet voor niets treffen we in het onderzoek naar baanlozenprojecten aanmerkelijk minder initiatieven aan waarbij collectieve belangenbehartiging centraal staat. Toch is dat juist van het grootste belang. Een goed functionerend baanlozen centrum zou een brug moeten zijn tussen enerzijds werklozen en WAO'ers die in verzet komen tegen de voortdurende aantasting van hun uitkeringen en anderzijds baanlozen die, al dan niet gezamenlijk, initiatieven willen ontwikkelen om hun eigen werk te creëren. De laatste groep wordt vaak tegengewerkt door regionale toetsingscommissies (concurrentievervalsing, verdringing van betaalde arbeid) of door de sociale dienst/ ministerie van sociale zaken als het gaat over de sollicitatieplicht.

Een goed baanlozen centrum ontwikkelt en ondersteunt initiatieven rondom de strijd voor goede uitkeringen en treedt op voor die groepen die niet meer op deze regering willen wachten als het gaat om het scheppen van werkgelegenheid. Tevens zou het baanlozen centrum, naast uiteraard de vakbeweging, moeten streven naar het herstellen en behouden van de solidariteit tussen "werkenden" en "niet-werkenden". Positief in Oisterwijk is daarom in elk geval dat er baanlozen actief zijn die mogelijk tezamen met vakbonden en andere sociale bewegingen de collectieve belangenbehartiging van mensen met een uitkering ter hand zouden kunnen nemen.

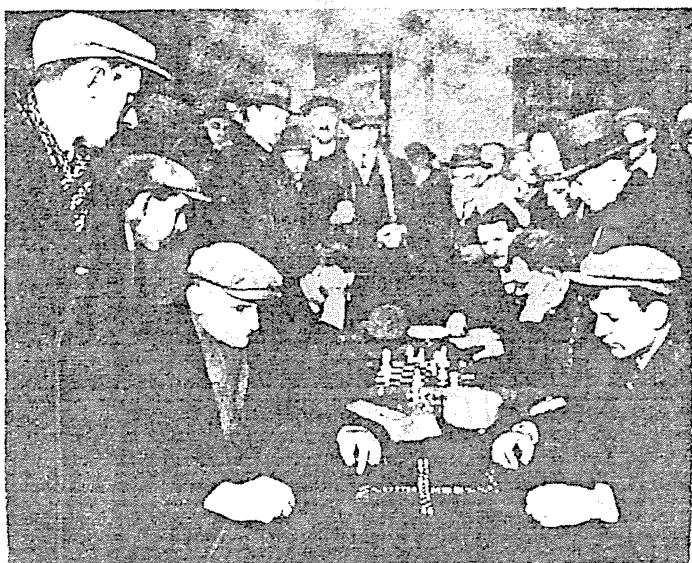

DE ROOIEN ROEPEN

"In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood verdienen" en "ledigheid is des duivels oorkussen". Vele Oisterwijkers zijn grootgebracht met deze waarden en normen rondom arbeid. Het was 'normaal' dat de man werkte en dat de vrouw het huishouden deed en de kinderen opvoedde. Arbeidsethos en het gezin als hoeksteen der samenleving leken onwrikbare zuilen. Maar de huidige economische crisis is ook aan Oisterwijk niet voorbijgegaan. Vele arbeiders uit de industrie zijn op straat gezet of de WAO in gelooft, vrouwen en jongeren komen op de arbeidsmarkt niet of nauwelijks aan bod. Terecht eisen linkse politieke partijen en vakbonden van de regering en ondernemers dat er arbeidstijdverkorting en herverdeling van het werk moet komen. Maar voor vele mensen: zonder baan hoeft het allemaal niet meer; het saai, geestdodende lopendeband werk of het starre gebureaucratiseerde ambtenarenbestaan. Men wil zelf initiatieven nemen (vrijwilligerswerk, een kleinschalig bedrijfje, werken in coöperatie-vorm) en men wil af van allerlei betuttelende regels zoals de sollicitatieplicht. Mensen willen actief bezig zijn maar niet, zoals vroeger, onder het juk van kapitaal en kerk.

Maar aan de andere kant staan de regering en de ondernemers die voortdurend uitkeringsgerechtigden uitmelken en niet nalaten baanlozen af te schilderen als "Jantjes van Leiden" die liever bij "tante Truus" zitten. Men tracht een nieuwe tweedeling in de samenleving te creëren tussen mensen die (nog) werk hebben en mensen die baanloos zijn. Het is daarom van het grootste belang dat linkse organisaties stelling nemen tegen deze verdeel- en heerspolitiek. Met name de vakbeweging heeft, ook in Oisterwijk, hier een belangrijke taak. Helaas is ook daar regelmatig een passieve houding of een beperking van belangenbehartiging tot de eigen (meestal werkende) leden merkbaar terwijl haar taak toch juist is het opkomen voor de zwaksten in onze samenleving. Maar ook gemeenten hebben een taak. Veel belangrijker dan de correspondentie met Ploeg over de stormschade van juli '84 zou een correspondentie van de gemeenteraad met Lubbers zijn over de door zijn regering aangerichte economische schade. De gemeenteraad zou zich daarbij gesteund weten door al die mensen die Lubbers een halt willen toeroepen.

Hoe nodig het opkomen voor de zwaksten is bewijst een stukje in de rubriek "Het woord is aan de Rijkspolitie" in het Kerkklokje van 15-11-84. Hier moesten plotseling twee mensen die naast hun uitkering er wat bij hadden gewerkt aan de schandpaal genageld worden. Wij keuren steunfraude niet goed maar willen er wel op wijzen dat het de bezuinigingen van deze regering zijn die mensen tot dat soort daden aanspoort. Het is verontrustend dat niemand uit Oisterwijk op deze stigmatiserende berichtgeving gereageerd heeft. Zou de solidariteit al zo ver geslonken zijn? Het valt ons op dat de rijkspolitie wel melding maakt van steunfraude maar niet van zwart geld praktijken en belastingontduiking. Of zou dat in Oisterwijk niet voorkomen? Misschien kan de rijkspolitie, om eenzijdigheid deze keer te vermijden, ook eens aandacht daaraan te besteden. Wij raden het Kerkklokje aan alvast wat extra balen papier te bestellen.

Ontspanningslokaal voor werklozen.

WAARIN KLEIN GROOT KAN ZIJN

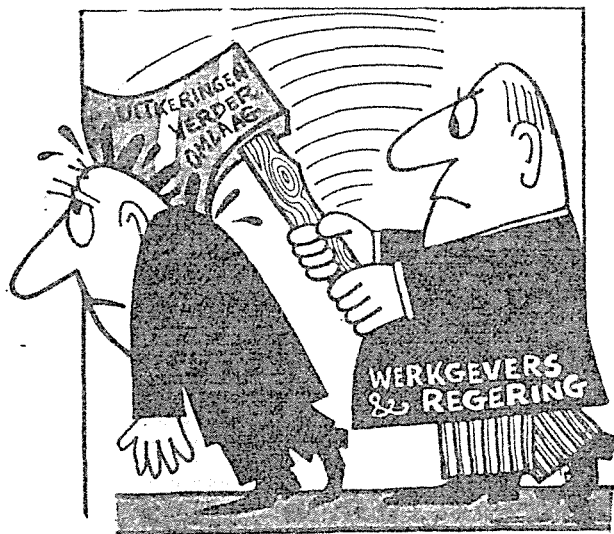
In ons maatschappelijk bestel staat het economisch denken en handelen centraal. Met name de vraag, wat kost het en wat levert het op, of wat bespaart het. Bij die zeer belangrijke vragen worden vaak twee dingen vergeten: wie levert het wat op en ten koste van wie of wat? Als we naar Nederland kijken, levert het "economische" principe bijna iedereen geld op. De rijken vaak meer dan de kleinen, maar we "mogen ons nog steeds verheugen" in een groei van onze inkomsten of onze welvaart. Mogen we ons daarover eigenlijk wel verheugen als we zien ten koste waarvan dit gaat? Gifschandalen zoals die van Lekkerkerk, Seveso, Bhopal en zelfs in Oisterwijk, hongersnoden in de derde wereld en zure regen zijn geen losstaande feiten en komen voort uit een op winstbejag gebaseerd systeem. Zaken die voorkomen hadden kunnen worden en voorkomen moeten worden. Maar er zijn meer oorzaken die dergelijke situaties doen ontstaan. Een daarvan is zeker ook de groei die ons is opgedrongen: meer verdienen, etc. Het is een menselijke eigenschap om te streven naar een betere situatie. Alleen in ons huidige consumptieve denken ligt daarbij de nadruk op bezit. Toch kun je constateren dat groei en het streven naar een betere situatie niet tot een grotere tevredenheid hebben geleid. Economische groei leidt tot macht omdat in een concurrentiesysteem alleen de sterken overblijven, die de macht naar zich toe trekken. Die concentratie van macht maakt een dergelijk systeem nu zo funest: voor onszelf, onze natuur en onze toekomst. Voor ons als kleine man wordt het een onbeheersbaar systeem, waarop we geen greep meer hebben of kunnen krijgen. Wat in een "groei economie" ontbreekt is een soort rem. Er wordt niet voor niets gesproken over een stagnatie in de economie juist als er zich een stabiele situatie voordoet. Toch gebeurt er iets vreemds: geen enkele econoom zal iemand aanraden om op zijn "kapitaal" in te teren, kapitaal gebruik je zoals b.v. grond. Wanneer het nu echter op wereld niveau gezien wordt, blijken die principes niet gehanteerd te worden. Plotseling kunnen we dan wel op "ons kapitaal", de aarde met zijn grondstoffen, interen. Wij gebruiken onze aarde niet, maar wij verbruiken haar. Dat daar een einde aan moet komen en ook zal komen is duidelijk; iets wat je verbruikt raakt op. Maar dat een dergelijke stap van de machtigen, de rijken, zal komen is echter onwaarschijnlijk. Veranderingen zullen dus van onszelf moeten komen en dat blijkt te kunnen. Kleinschaligheids ideeën vinden steeds meer hun weg. Ook recycling van diverse zaken, waaronder papier en glas, zijn reeds normaal. Alleen het zou nog veel meer aandacht moeten krijgen. Dit laatste proberen we aan de hand van een aantal Oisterwijkse voorbeelden te doen; ideeën en plannen waarin kleinschaligheid, recycling, aandacht voor de zwakkeren of het milieu centraal staan.

Het recycling project van de werkgelegenheidscommissie in Oisterwijk is daar één van. Zo werd de kringloopwinkel "Goed Genoeg" opgezet. Het uiteindelijke doel is het creëren van werkgelegenheid (betaalde banen). Op dit moment is het een mogelijkheid voor meisjes van 16 tot 25 jaar om werkervaring op te doen. Zij verruimen hun perspectief op werk, en raken misschien gemotiveerd om weer verder te leren. Een kansarme groep krijgt zo nieuwe mogelijkheden. Als mensen zelf ook mogelijkheden zien voor een dergelijk plan, kunnen zij daarbij putten uit de ervaring van Justy van Lith, die bij dit project de nodige ervaring heeft opgedaan. Maar ook de Stichting Werk/Vormen Oisterwijk kan daarbij behulpzaam zijn. (tel. van Justy is 88026). Eric Busman van Karmozijn is als schilder uit de steeds op groei gebaseerde spiraal gestapt. Een gedwongen ontslag, een paar jaar geleden, bood de mogelijkheid voor het uitwerken van zijn plannen. Een kleinschalig schildersbedrijf waarin je aandacht voor het werk, vakmanschap, en aandacht voor de mensen waarbij je werkt als centrale

punten tegenkomt. Bij het opstarten van zijn bedrijfje had hij goede steun van de buitendienstfunctionaris van het Sociaal Fonds Bouwnijverheid en het arbeidsbureau in Tilburg. Zij zorgden voor een goede overgangsregeling van een volledige WW-uitkering naar een volledige baan, wat in een half jaar tijd geleidelijk plaatsvond. Maar ondanks dat is het nog niet zo eenvoudig om een eigen bedrijfje op te zetten. Met name de kleinschalige projecten vallen buiten het gezichtsveld van de mogelijke hulpinstanties. Het Bureau Kleinschalig Werk (BKW) in Tilburg zou daarin een verduidelijkende rol kunnen spelen, ware het niet, dat bezuinigingen met name op dit bureau het voor niet-Tilburgers officieel onmogelijk maken om van hun hulp gebruik te maken. Maar net als de mensen achter de kringloopwinkel, wil Eric zijn ervaringen met Karmozijn graag aan anderen doorvertellen. Met name op het gebied van regels, ambtelijke molens, etc. is die hulp vaak hard nodig. Getuige de hoeveelheid werk die hij heeft of zou kunnen krijgen blijken zijn ideeën (en zijn prijzen) aan te slaan. Toch kiest hij bewust niet voor het in dienst nemen van mensen om het werk aan te kunnen. Dat is enerzijds uit financiële overwegingen maar anderzijds ook uit principieel oogpunt. Hij wil niet als "baas" of als werkgever optreden, maar alleen samenwerken op basis van gelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Hij voelt echter wel veel voor een samenwerkingsverband met een timmermansbedrijfje en een loodgieter, een soort kleinschalig klussenbureau waar volgens hem ook zeker de ruimte voor is. Karmozijn laat zien dat idealistische ideeën met een gezonde werkelijkheidszin gehanteerd in de praktijk niet alleen levensvatbaar zijn maar ook in een behoefte voorzien. Wanneer het om diverse redenen nog niet duidelijk is of een bepaald plan of produkt levensvatbaar is, kan een beroep gedaan worden op de wetenschapswinkel van de Tilburgse Hogeschool. Waarbij wel voorop staat dat het om een kleinschalig, niet commercieel en aan "kansarmen" ten goede komend project gaat. Zo lazen we in het blad van de hogeschool dat er in Oisterwijk het initiatief is genomen om te komen tot een kleinschalige bierbrouwerij. Bierbrouwers van "De Gans" lieten een dergelijk onderzoek voor hun te produceren "kloosterbieren" verrichten. Wat begonnen was als een hobby blijkt nu uit te kunnen groeien tot een aantal banen, in een mens- en milieuvriendelijk bedrijfje (mits met mate gedronken). Om kennis en ervaring binnen dergelijke projecten ook voor anderen beschikbaar en bruikbaar te maken, zou er in Oisterwijk een soort B.K.W. moeten komen. Het baanlozencentrum "De Brug" zou daarin een mogelijke rol kunnen spelen. Juist vanuit een baanloze situatie blijken mensen vaak de stap naar een kleinschalig en milieuvriendelijk bedrijfje te maken. Bedrijfjes waarin de mens weer meetelt, met beheersbare systemen en technieken en gebaseerd op duurzaamheid, waarbij we de grenzen van onze aarde accepteren.

BUITENLANDERS EN WERKLOOSHEID

Werkloosheid vormt voor buitenlanders die daarmee geconfronteerd worden een dubbele straf: zij krijgen niet alleen te maken met financiële moeilijkheden, maar ook met sociale problemen, allebei in versterkte mate vergeleken met werkloze Nederlanders.

Als het om uitkeringen gaat, stelt de Nederlandse vreemdelingenwet dat een langdurig werkloze buitenlandse man, met een gezin in zijn land van afkomst, gezien moet worden als alleenstaand. Vanwege zijn lage uitkering zal het contact met zijn gezin onder extra spanningen komen, en zijn gezin naar Nederland brengen kan helemaal niet meer.

Ook contacten die op het werk gemaakt zijn vallen grotendeels weg voor een ontslagen man of vrouw. Omdat zij een afzonderlijke groep vormen, zijn voor buitenlanders deze contacten van hoge waarde. Zij maken minder makkelijk nieuwe contacten dan hun Nederlandse collega's, wat tot verdere isolatie leidt.

Voor jonge werkloze buitenlanders komt er ook nog bij dat hun uitkeringen gebaseerd zijn op het minimumjeugdloon, zoals dat ook gebeurt bij Nederlanders. Om in het kader van gezinshereniging een vrouw uit het buitenland naar Nederland te laten komen, moet een buitenlander voldoen aan eisen van 'geschikte' huisvesting en een 'minimum-inkomen' - een inkomen dat meer dan twee keer zo hoog is als een RWW-uitkering voor een 20-jarige alleenstaande.

Het uitzicht is niet rooskleurig. Ongeschoolde arbeid wordt het zwaarst getroffen door automatisering, en dat is juist het werk dat door veel buitenlanders wordt verricht. Voor een hogere opleiding hebben zij vaak geen goede basis en de financiële struikelblokken die zij daarbij tegen zouden komen maken het ook moeilijk om een achterstand in te halen.

Een buitenlander kan ook problemen tegenkomen bij het verlengen van een verblijfsvergunning als hij of zij een uitkering ontvangt. Tot nu toe is het weinig voorgekomen dat een buitenlander Nederland is uitgezet vanwege zijn werkloosheid, maar zeker in een tijd van economische crisis kan zo'n bedreigende regeling zeer gevaarlijk zijn.

Het is te betreuren dat in de behandeling van de problematiek rondom werkloosheid en sociale zekerheid er vaak te weinig aandacht is besteed aan het feit dat de gevolgen van werkloosheid harder aankomen bij buitenlanders dan bij Nederlandse werklozen.

In "de AS" van juli/september (jaargang 12, nr. 67) schrijft Bingel, woordvoerder van de Nederlandse Bond Tegen het Arbeidsethos een artikel ter gelegenheid van het themanummer van "de AS": arbeidsethos. Je weet wel, Bingel was die werkloze onderwijzer die destijds huilt bij Lubbers op zijn bureau sprong uit protest tegen de kernbewapening. In dit artikelje doet hij een aantal interessante uitspraken, o.a. een definitie van arbeidsethos: "Arbeidsethos is de sterk dwingende moraal, met wortels in het Calvinisme en normen- en waardensysteem van het kapitalisme, die betaalde arbeid tot het hoogste goed maakt. Dit impliceert dat "de burgers" die geen betaalde arbeid verrichten: jongeren, WAO'ers, bejaarden, (huis-) vrouwen en natuurlijk werklozen minder waard zijn, letterlijk en figuurlijk, dan de "gelukkigen" die wel werken."

Bingel stelt dat deze dwingende moraal in de loop van de geschiedenis ons eigen geworden is en hij benadrukt dat dit het geval is vooral bij het mannelijk deel van de bevolking. Hierdoor is naast het Calvinisme het Calvinisme ontstaan stelt Bingel: "De platte, inhoudsloze, vlotte, brede pindakaaslaag die het land onder een dikker wordende laag bedekt. Tros, Telegraaf, Bouquetreeks, pretparken, Club Escolette. Niet meer nadenken. Niet moeilijk doen. Werken, consumeren, slapen. Werken, consumeren, slapen. Nederland. Holland. Holland."

Het arbeidsethos draagt er zorg voor dat de "baanwaarde" hoog blijft ook al is de kwaliteit van het werk vaak bedroevend laag. De meeste WAO'ers zijn dan ook letterlijk ziek geworden van hun werk. Ook ziet hij dat het ethos een onmisbare ideologie vormt voor de wapenindustrie: het gaat er namelijk niet om wat je produceert maar dat je produceert. Hij illustreert dit met een verbijsterend voorval in februari '84 toen RSV-werknemers een spandoek meevoerden met als tekst "Meer onderzeeërs, minder KW'ers". Volgens Bingel moet er nu strijd tegen het arbeidsethos gevoerd worden. Discussie is niet voldoende. "Heftig-serieus-vrolijk-humoristisch-gevat-irritant-belezen, in ieder geval aanstootgevend". De vorm van aanstootgevendheid geeft Bingel ook nog aan: be-drijven in eigen beheer, pop-bands, actiegroepen, timmer- en schildercollectieven etc. Tot besluit zegt Bingel dat het ethos niet afgeschaft hoeft te worden maar dat men bewust moet kiezen voor een eigen arbeidsethos.

TWEDE EDITIE

STEUN DE BRITSE MIJNWERKERS

De mijnwerkers staken al een jaar voor het openhouden van de mijnen.

Thatcher wil de minst winstgevendste mijnen sluiten en de meest winstgevendste verkopen aan particuliere ondernemers. En kolen vervangen door gas.

Thatcher wil de kracht van arbeiders en vakbonden breken.

Ze probeert de mijnwerkers uit te hongeren en stuurt leger en politie op hen af.

Maar MAAR mijnwerkers en de steuncomités vastbesloten door te gaan.

Maar MAAR verdienen ze onze solidariteit. Politiek en in klinkende munt.

Steun de Britse mijnwerkers, geef geld. giro 133500 t.n.v. FNV Amsterdam, o.v.v. Britse mijnwerkers.

BEEINDIGD
STAKING BLIJFT NODIG
STEUN BLIJFT NODIG

DE DERTIGER JAREN IN OISTERWIJK

CRISIS EN ONENIGHEID

De werkloosheid zoals deze nu bestaat in Oisterwijk is geen onbekend verschijnsel. Ook in de dertiger jaren werd Oisterwijk getroffen door werkloosheid en daarmee samenhangende sociale problemen voor de bevolking. Ook toen kwam de gemeenteraad voor de vraag te staan wat er gedaan kon worden: berusting en gebed of een actief werkgelegenheidsbeleid.

De jaren '30 waren voor Nederland de eerste confrontatie met een structurele langdurige werkloosheid. De westerse economen zwoeren nog steeds bij de oude 'wet van Say' wat inhoudt dat ieder aanbod zijn eigen vraag schept zodat werkloosheid altijd slechts tijdelijk is. Vandaar dat men zich in die kringen aanvankelijk niet zo druk maakte. De Nederlandse industrieën maakten een pijlsnelle ontwikkeling door waarbinnen het rationaliseren van de produktie en bedrijfsvoering centraal stond. We kunnen rationaliseren het beste omschrijven als maximaal effect bij minimaal inspanning. Moderne ontwikkelingen in de techniek en management moesten de vaak vervelende en arbeidsintensieve arbeid vereenvoudigen, verbeteren en versnellen. Vanuit socialistische hoek was er weinig kritiek op deze ontwikkeling omdat men dacht dat de arbeidsomstandigheden voor de arbeider zouden verbeteren. Alleen de syndicalistische vakorganisatie NAS, bestaande uit anarchisten en communisten, keerde zich tegen de rationalisatie die niets anders kon zijn dan kapitalistische rationalisatie. Snel bleek dat de rationalisatie een geweldige uitstoot van arbeidskrachten tot gevolg had en dat de arbeiders door hun nieuwe werkzaamheden aan de machines zelf tot machine-onderdelen omgevormd werden. Een nieuwe lichter economie, waarvan Keynes de bekendste was, zag dat een samenleving heel goed bij een 'onevenwicht' met grote werkloosheid kon draaien en verwierp de aanbodsgedachte. Zij richtten zich meer op de vraagzijde en zagen in de overheid een goed instrument om de vraag te stimuleren. Overheidsbemoeienis in het economische leven was destijds nog een vies woord, we zullen dit verderop ook in de Oisterwijkse politiek zien. Sociale uitkeringen waren er alleen voor vakbondsliden en als die 'uitgetrokken' waren kwamen zij, evenals de ongeorganiseerden, in de steun terecht, een minimale aalmoes van de overheid. In ieder geval zou de Keynes-aanpak pas na de oorlog in praktijk worden gebracht en bleven de jaren '30 een periode van crisis, werkloosheid en fascistische dreiging.

Dit gold ook voor Oisterwijk. Vooral in de schoenen- en lederindustrie nam de crisis problematische vormen aan. In '33 werd er in Oisterwijk al zo'n F150.000,- uitgegeven aan de werkverschaffing. In die tijd mochten alleen getrouwde en langdurig werkloze volwassen mannen deelnemen aan de werkverschaffing, vrouwen moesten maar naar de aanrecht en jonge werklozen werden verplicht cursussen te doen in Tilburg waarna ze in de Centrale Werkplaats werden geplaatst om allerlei 'nuttige' voorwerpen te vervaardigen. Leven van de werkverschaffing betekende

zeer zeker geen vetpot. De Oisterwijkse burgemeester en veldwachters hadden hun handen vol aan stropers. Tijdens de werkverschaffing plaatsten arbeiders 's morgens strikken om die 's avonds gevuld weer mee te nemen naar moeder de vrouw. Bij een controle in '35 werden meer dan 1000 wildstricken aangetroffen in de buurt van het door tewerkgestelden gebouwde 'Natuurtheater'. Ook binnen het raadsgebouwen werd duidelijk dat dit een situatie was die radicale opvattingen mogelijk maakte. Binnen de diverse commissies waren ondertussen leden van de 'moderne arbeiders beweging' binnengekomen met socialistische ideeën.

Desain, de belangrijkste katholieke afgevaardigde zei dan ook bevreemd: "De ideeën dezer personen moeten zoveel mogelijk in de verschillende commissies geweerd worden". De socialist Visser reageert hier minachtend op en noemt Desain's opmerkingen "kwatschredenceringen" en zegt dit soort geklets niet van intellectuelen gewend te zijn.

De bevolking heeft angst gekregen voor de werkloosheid. Stakingen en verzet lijken hier niet meer voor te komen (uitzondering was de Tilburgse textielstaking van 1935 met 4000 mensen. Deze staking was georganiseerd door mensen die voorheen al actief waren geweest in een plaatselijk Werklozen Strijd Comité en de Roode Vakbeweging Oppositie maar ook katholieke arbeiders namen deel aan de organisatie). Berusting en angst voor de toekomst hadden hun plaats ingenomen.

In december '35 stellen B&W een belastingsverhoging voor van 100% (!). Een aantal raadsleden (vooral de arbeidersraadsleden) protesteren tegen dit waanzinnige voorstel. Raadslid De Jong, voorzitter van de financiële commissie, bepleit een verhoging door te voeren van ten hoogste 30% omdat 100% een onhaalbare kaart is. De meeste Oisterwijkers hadden de laatste jaren een achteruitgang van koopkracht van vaak meer dan 30% gekend en ook de landelijke belastingen waren opgevoerd. De Jong stelt voor de arbeidende bevolking zoveel mogelijk te ontlasten en andere potjes open te maken zoals bijvoorbeeld de winsten van het waterleidingsbedrijf.

Angst voor de invloeden van de socialisten en arbeidersorganisaties dwingt de katholieke fractie tot geheime onderonsjes. Uiteindelijk worden de arbeidersraadsleden ook nog openlijk van bijeenkomsten uitgesloten. Desain c.s. worden ervan verdacht vooraf thuis stiekem te vergaderen zodat in de raadsvergaderingen alle beslissingen al genomen zijn zonder discussie. De socialist Visser brengt dit in de openbaarheid en zegt dat enkele raadsleden als tweede-rangsburgers behandeld worden. Drie raadsleden blijken uit protest niet meer naar de vergaderingen te komen. In de vergadering van 11 december '35 besluit burgemeester Verwiel de zaak aan te kaarten. Hij voelt zichzelf ook buitengesloten. Hij begint: "Het spijt mij een zaak aan te voeren waarover ik de laatste jaren steeds het zwijgen heb bewaard, hier is een stuk dorpspolitiek in het spel." Dan wijst Verwiel op de anti-burgemeesterhouding van Desain's fractie. Hij verwijt de fractie "destructief" tewerk te gaan en zegt zijn vertrouwen in de beide wethouders op. Fel valt Verwiel uit naar Desain en wijzend op zijn geheime voorvergaderingen zegt hij: "Een dergelijke politiek gaat geheel in tegen de bedoeling en der politiek en is in strijd met Uw afgelegde eed." Het raadslid Freyze neemt het voor Desain op en zegt dat "de wegblijvers gewoon rare opvattingen hebben aangaande het behartigen van gemeentebelangen."

Eind '37 nadert Oisterwijk het dieptepunt van de crisis. Vooral de schoenindustrie heeft nooit slechtere tijden gekend. Nederland liet in navolging van de meeste Europese landen de gouden standaard los (en besloot het pond en de dollar te volgen) in de hoop dat de industrieën betere mogelijkheden zouden krijgen. Voor de Oisterwijkse schoenindustrie leek het alleen maar slechter te gaan. Op de meeste bedrijven werd nog maar halve dagen of enkele dagen per week gewerkt. Binnen de raad vindt men dat de overheid moet gaan ingrijpen en men wil samen met andere schoenindustrie plaatsen, zoals Waalwijk en Loon op Zand, de regering wijzen op de miserabele toestand. Van de Wiel is zelfs zo pessimistisch dat hij denkt dat de schoen- en lederindustrie zonder overheidsmaatregelen tot ondergang gedoemd is. Ook Massuger onderschrijft dit en zegt het te betreuren dat de overheid liever geld uitgeeft aan defensie dan aan sociale zaken. Hij doet enkele constructieve voorstellen die echter niet gesteund worden door het merendeel van de raad. Zo wil Massuger menselijkere tijden voor de stempelaars, verbindend verklaringen van arbeids-overeenkomsten en stelt hij voor dat de gemeente op grote schaal levensmiddelen inkoop die dan weer goedkoop onder de werklozen verspreid kunnen worden. Desain is het absoluut niet eens met de beide vorige sprekers en zegt dat ingrijpen van de overheid het opgeven betekent van de "autonomie van de gemeente". Een uitbreiding van de defensie lijkt hem overigens wel een goede oplossing van de werkloosheid. Verwiel zegt niet mee te kunnen gaan met diens "autonomie-standpunt" en zegt dat het aan banden leggen van gemeenten door de overheid juist vaak waarborg is voor de autonomie.

In de sigaren-industrie lijkt het iets minder slecht te gaan en ook de RK Tabaksbewerkerbond is niet ontevreden en kent nog steeds een winst van leden: "wat in deze tijden van fascistische verwording en economische ontwrichting een verheugend verschijnsel genoemd mag worden." Maar ook voor deze industrie-tak is het knokken geblazen. Zo kennen de jaren '30 nogal wat conflicten tussen de tabaksbewerker en hun patroons. Zo zijn er nogal wat onderhandelingen met directeur Hamers, van Hamers en Co (de Huifkar), die meestal niet thuis geeft. Zo willen de patroons in 1934 een loonsverlaging doorvoeren van 10 tot 30%. Het hoofdbestuur zegt niet te willen onderhandelen want men wil niet wijken voor willekeurige aanvallen van de patroons.

Inmiddels is het 'Comité Kindervoeding' opgericht. Veel Oisterwijkse kinderen krijgen thuis slecht en te weinig eten. De voornaamste doelstelling van het comité is het verstrekken van warme maaltijden. Het comité bestaat uit artsen, de plaatselijke geestelijkheid en enkele vertegenwoordigers van de gemeenteraad. De voedselvoorziening moet voor zoveel mogelijk kinderen zijn om het stigmatiserende karakter van de armenzorg te laten verdwijnen. Ieder kind betaalt een kleine bijdrage: 10 ct. voor één kind, 20 ct. voor drie kinderen (per gezin), etc. De maaltijden gaan centraal verzorgd worden in het 'Verenigingsgebouw' aan het Kerkeind en men rekent op zo'n 300 kinderen. De fascistische raadsleden Van Dal en Van Den Boogaard en ook Desain zijn tegen deze regeling. Zij zijn van mening dat het eten thuisbezorgd dient te worden. Van Den Boogaard voorziet eenzelfde situatie als met het 'kwartje van Romme' (dit was een min of meer gedwongen spaarregeling voor werklozen). Verwiel antwoord op de bovenstaande uitlatingen het te betreuren dat "liefderlijk werk" vertroebeld wordt door politieke uitlatingen.

De financiële nood leidt bij veel Oisterwijkers tot crimineel gedrag, het is dus niet voor het eerst dat de discussies rondom de stijging van criminaliteit in Nederland ons bereiken. Men pleit voor meer politie 's nachts omdat dronkenschap en inbraak veel voorkomende nachtelijke activiteiten zijn geworden. Nogal wat boeren dienen een verzoek in waakhonden 's nachts vrij over het erf te laten lopen, iets wat voordien verboden was. Ook in politieke kringen is niet alles zuiver. Een ambtenaar van de gemeente gaat er vandoor met de gemeentekas. Intern kan dit echter opgelost worden. Dit tot grote woede van 'Zwart Front' die haar wantrouwen in het raadsfunctioneren bevestigd zag. In het blad van Zwart Front werd de onmiddellijke verwijdering geëist van de ambtenaar. Ook de fascist Van Dal bleef nog maanden in de raad hameren op sancties.

Datzelfde Zwart Front zag zichzelf als actief wapen tegen de crisis. In hun propaganda haalden zij fel uit naar het kapitalisme en haar verschrikkingen dat door joden en katholieken werd gesteund en gepropageerd. Ook de socialisten met hun verderfelijke klassenstrijd moesten het ontgelden. In deze fanatieke propaganda lijken zij erg succesvol te zijn geweest, want veel socialistische maakten de overstap naar Zwart Front. De problemen die de SDAP ondervond in het snel fascistischer wordende Oisterwijk zijn al uitgebreid in De Rooie Roespoeter no. 1 beschreven.

Dezelfde SDAP bemoeide zich ook ijverig met de crisis. Samen met het NVV werd de 'Plan Commissie' opgericht, een organisatie die de crisis met grote arbeidsplannen te lijf wilde gaan. Op zondag 30 augustus 1936 organiseerde de plaatselijke 'Plan Commissie' een openluchtvergadering naast 'Hotel Bosrand' aan de Gemullehoekenweg waar het tweede-kamerlid voor de SDAP W. Drop over het 'Plan van de Arbeid' sprak. Het aankondigingsmanifest spreekt van het Plan als een uitweg tussen communisme en fascisme dat de chaos overwint en orde en welvaart moet brengen. De vergadering had zo'n 300 toehoorders die luisterden naar het A.J.C. koor uit Eindhoven dat Plan-liederen ten gehore bracht. Na de vergadering werd de Internationale gezongen. Het plan was zeer zeker niet socialistisch, men sprak zich uit voor openbare werken, koopkrachtvergroting en een corporatieve bedrijfsordening. Men hoopte dan ook de confessionelen met dit plan te bereiken.

Het was dan ook de socialist Visser geweest die zich in de raad uitsprak vóór openbare werken die er uiteindelijk ook kwamen. Zijn verdiensten was het vooral dat de tewerkgestelden normale lonen kregen i.p.v. werkverschaffingsuitkeringen. Toen de SDAP in 1935 niet meer in de raad vertegenwoordigd was, verdwenen de lonen en werden vervangen door veel lagere uitkeringen.

L.S.

Wij nodigen U uit tot bijwoning van een

OPENLICHT VERGADERING

Op ZONDAG 30 AUGUSTUS z.z.

op het terrein gelegen aan de Gemullehoekenweg
(naast Hotel „Bosrand“ te Oisterwijk)

AANVANG 3 UUR NAMIDDAG

TOEGANG VRIJ — TOEGANG VRIJ

WAAR W. DROP

(LID DER 2e KAMER)

zal spreken over het onderwerp: Om te komen uit de bittere ellende en de angst voor een onzekere, duistere toekomst welke de massa drijft in de armen van communisme en fascisme, of moet in Nederland de weg worden gekend voor de barbaarsche horden van het nationaal socialisme die twintig eeuwen Europese beschaving met ondergang dreigen! **NEEN!**Daarom geheel ons Volk echter het
Plan van den Arbeid

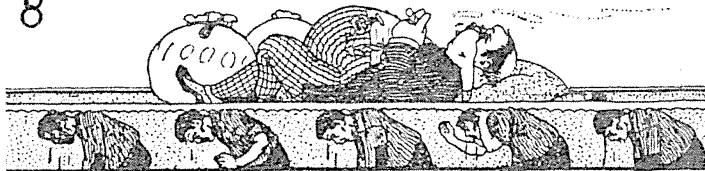
Uitvoering van het Plan beteekend:

Overwinning van de Chaos, Orde en Welvaart. Levenszekerheid voor allen.Plaatselijk plan Commissie
Afd. Oisterwijk

S. D. A. P. - - - N. V. V.

Ook de Oisterwijkse middenstand floreerde niet. Er was een landelijke tendens in de richting van het grootwinkelbedrijf dat de crisis voor de kleine middenstander alleen maar verergerde. De jaren '30 zijn ook een periode van heftige polemieken tussen middenstanders onderling. Men spreekt zelfs van het opkomende winkelbedrijf als een vergaarbak van 'mislukkingen, ex-werklozen, criminelen en kapitalisten' die het slecht met de eerlijke middenstander voorhebben. De beide fascistische raadsleden vertegenwoordigden in de gemeenteraad vooral die oude kleine middenstanders en doen aanvallen naar de kapitalisten. Van Den Boogaard, middenstander (uitgever), probeert het van de gemeente gedaan te krijgen dat men de inkopen voortaan doet bij de erkende plaatselijke middenstand. Door het succes van de fascistische raadsleden lijkt ook het fascistische raadstandem Van Den Boogaard-Van Dal steeds zelfverzekerder aan de politiek deel te nemen. Bijna alle raadsvoorstellen in '39 zijn van hun hand en hebben een interpellierend karakter. Het is duidelijk dat men aan de weg tinnert tot grote ergernis van burgemeester Verwiel die fel tegen de fascistische gekant is. Herhaaldelijk moet hij het duo dan ook waarschuwen op te houden met intrigeren.

Dit is zo'n beetje de Oisterwijkse situatie als de schaduw van de oorlog over Oisterwijk komt. Sombere zijn de krantenberichten en ook in de raad is men niet optimistisch. In september '39 bij een rede voor nieuwe raadsleden zegt Verwiel: "Groot ook is het voorrecht, dat nu, evenals in de jaren 1914-1918, de oorlogsgeest in onze onmiddellijke nabijheid woedt, het Nederlandsche volk zijn volkscheenheid vindt, (...) de paraatheid van onze plaatselijke luchtbeschermingsdienst moge onze bevolking een gevoel van veiligheid geven." Oisterwijk begon aan een nieuw decennium met grote werkloosheid, politieke onenigheid, financiële nood bij een groot gedeelte van de bevolking, een sterk fascistische aanhang, een verzwakte socialistische beweging, crisis binnen de meest elementaire industrie en de dreiging van een nieuwe oorlog. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat 'Brabantia Nostra' (een organisatie die de Brabantse moraal van katholicisme, tevredenheid, gezelligheid en arbeid uitdroeg) aan alle Brabantse katholieke gemeenten het verzoek stuurde voortaan de raadsvergaderingen te openen en sluiten met gebed; het zou de eenheid kunnen versterken. Het gebed kwam er (14 december '39) maar de onenigheid bleef. De socialist Bekkers vroeg of hij de raadzaal bij het gebed mocht verlaten, de fascist Van Dal was bang voor spot vanaf de tribune en zijn collega Van Den Boogaard bespeurde in het gebed politieke opzet van de katholieke fractie.

UIT GEPERST

Het Kerkklokje van 31 januari 1985 opent met de op sensatie gerichte en suggestieve kop: "Criminaliteit in 5 jaar 50% gestegen".

Verder lezend blijkt deze uitspraak een uitdrukking te zijn van de ongerustheid van burgemeester Opheij. Hij bracht dit naar voren in zijn nieuwjaarsrede voor de gemeenteraad. Waar wij ons ongerust over maken is de mening van Opheij dat het afkeurenswaardig is dat de straffen steeds soepeler worden en dat dit niet stimulerend werkt voor hen die met de opsporing zijn belast.

De "law and order" theorie die zich hier tussen de regels door laat lezen achten wij nu niet bepaald geschikt om de toenemende criminaliteit een halt toe te roepen. Men zou er beter aan doen de oplossing te zoeken in het wegnemen van de oorzaken van de criminaliteit.

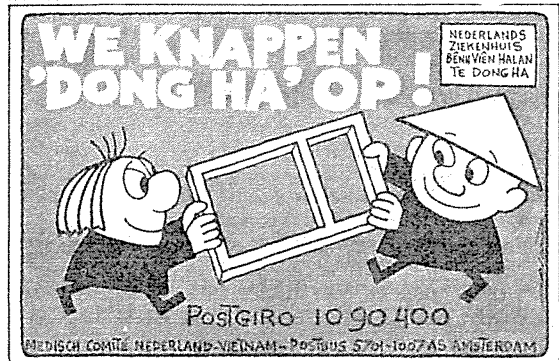
Een maatschappij die mensen buitensluit of uitkotst als ze niet meer nodig zijn voor het economisch belang is zelf ook rechtstreeks verantwoordelijk voor crimineel gedrag. Natuurlijk praten wij criminaliteit niet goed, maar het getuigt van vergaande hypocrisie als men geen begrip toont voor de benarde positie waarin mensen in onze samenleving, vaak buiten hun schuld, gemanoevreerd worden en slechts spreekt over de slechte mentaliteit die hieraan ten grondslag ligt, en de dieper liggende oorzaken buiten beschouwing laat.

Men kan dan ook niet volstaan met het propageren van een versterking van het politieapparaat, maar men zou een beleid moeten voeren waarin de oorzaken van criminaliteit worden bestreden en niet alleen de gevolgen.

Een nadere nuancering van de toenemende criminaliteit zou in de nieuwjaarstoespraak van burgemeester Opheij niet mistaan hebben. Het is te hopen dat de stellingname van Opheij niet bepalend is voor het beleid van de gemeente, maar wat dat betreft is het ambtelijk overleg over de uitbreiding van het aantal cellen op het politiebureau in Oisterwijk beangstigend te noemen.

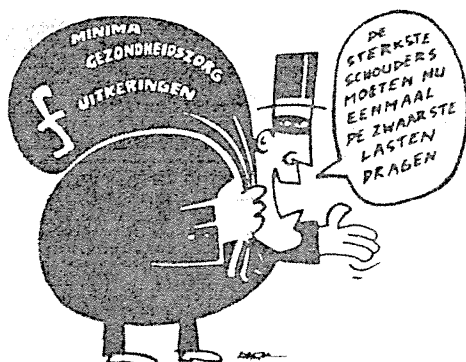
Leestips & Adressen

Voor een historisch overzicht van de sociaal-economische ontwikkeling in Nederland en voor een beknopte geschiedenis van de Nederlandse vakbeweging kan men het best terecht bij VOOR DE BEVRIJDING VAN DE ARBEID van Ger Harmsen en Bob Reinalda (SUN, 1975, 29,-). Het arbeidsethos staat bij links Nederland volop ter discussie. Bekend zijn ARBEID EEN EIGENAARDIG MEDICIJN van Hans Achterhuis (AMBO, Baarn), BRIEF VAN EEN NIEUWE WERKLOZE van Ewald van Vught (In de Knipscheer, f19,50), DENKEN OVER ARBEID van de Wiardi Beckman Stichting (Deventer, '82) en WERKEN IS NIET LEUK van Stan van Houcke (Pamflet, A'dam, f24,75). Vanuit de baanlozenbeweging ontstond de bundel ARBEID ANDERS, STRIJD TEGEN BAANDENKEN EN SOLLICITATIEPLICHT door Elling/Janssen (Trezoor, Utrecht, f14,50). Maar ook de vakbeweging bleef niet achter: in 1981 publiceerde het FNV-secretariaat de brochure DE WAARDE VAN WERKEN (f7,50). Belangrijke buitenlandse linkse auteurs op dit gebied zijn André Gorz met AFSCHIED VAN HET PROLETARIAAT (van Gennep, A'dam, f30) en Ivan Illich met HET RECHT OP NUTTIGE WERKLOOSHEID (Wereldvenster, Bussem, f14,50). Over recente

sociaal-economische items (zoals arbeidstijdverkorting, democratisering, flexibilisering en sociale zekerheid) schrijven vooral tijdschriften zoals ZEGGENSCHAP, onafhankelijk maandblad voor bedrijfsdemocratisering (abonnement f25,-, Bloemstraat 86 hs 1016 LE A'dam, 020-277210), TIJDSCHRIFT VOOR ARBEID EN BEWUSTZIJN (St. Jacobstraat 14 Utrecht, 030-328711 tst. 420, abonnement f27,50, reductie f17,50), TIJDSCHRIFT VOOR POLITIEKE EKONOMIE (abonnement f45,-, Postbus 3777 1001 AN A'dam). Maar vele organisaties van uitkeringsgerechtigden geven zelf ook boeken/brochures uit. Bekend is de bundel WIJ VROUWEN EN DE BIJSTAND (Elling/Janssen, Commissie Oriënteringsdagen, Utrecht 1984). Over kleinschaligheid, arbeid en milieu is baanbrekend werk verricht door E.F. Schumacher met HOU HET KLEIN (f12,50) en met HOE KLEINER HOE BETER (Ambo, f15,15). Bij de Horstink verscheen een DIC-map (Amersfoort, f19,35) getiteld NAAR EEN KLEINSCHALIGE MAATSCHAPPIJ?, een verzameling artikelen over alternatief werken. Belangrijke tijdschriften op dit gebied zijn de MEMO-krant, uitgave van Mens-en Milieuvriendelijk Ondernemen en het TIJDSCHRIFT VOOR ARBEID EN MILIEU.

- Federatie Nederlandse Vakbeweging
Plein 40-45 nr.1, Postbus 8456 1005 AL A'dam, 020-5110777
- Nederlandse Bond Tegen Arbeidsethos
Postbus 3285 1001 AB A'dam, geeft uit "Luie Donder"
(4 keer per jaar, lidmaatschap f10,- of f15,- per jaar)
- Landelijk secretariaat van het actiebeleid sociale zekerheid
Palmstraat 22, 3592 TC Utrecht
- Landelijk steunpunt comité's Vrouwen in de Bijstand
Nieuwe Gracht 4-6, 3512 LP Utrecht, 030-314143
- Landelijk WAO-beraad
Nieuwe Gracht 4-6, 3512 LP Utrecht, 030-314037
- Bond voor Mensen zonder Betaald Werk
afd. Tilburg p/a Baanlozencentrum, Voltstraat 18 Tilburg
013-362457
- Aktie Onbetaald Werk, vakbond voor vrijwilligers
Oude Gracht 46b, 3511 AR Utrecht, tel. 030-334157
- Landelijke vereniging Belangengroepen Mensen Zonder Werk
Nieuwe Gracht 4-6, Utrecht, 030-314122
- Landelijk Steunpunt Vrouw en Werk
Koningslaan 11, Utrecht, 030-522030
- AAP, Anti Afbraak Platform
voert in Tilburg actie tegen bezuinigingen op sociale
zekerheid
p/a Baanlozencentrum, Voltstraat 18, Tilburg, 013-362457
- CPN
brochurehandel: Een muur om tegen te leunen, CPN over sociale
zekerheid (f1,75); een politiek program voor arbeidstijdver-
korting (f1,35)
Hoogte Kadijk 145 Amsterdam, 020-262565/239704
- PSP
brochure "Omdat ieder mens er één is, en niet de helft van
een stel", De visie van de PSP op sociale zekerheid (f3,-);
Met socialistisch elan (augustus, 1983)
Postbus 700 Amsterdam, 020-267374
- PPR
brochure "Manifest '82" en "Een basisinkomen", PPR-schrift
nummer 7, 1982
Singel 277 Amsterdam, 020-227342

NEE DEZE TOETER PAST
MIJ NIET

Ik neem de Rooie Roep-toeter
Steunabonnement minimaal
f 5,- op giro 5264985
t.n.v. werkgroep cpn. ppr. psp.
te Oisterwijk

